

Zitting 1981–1982

16 247

Wegneming van een aantal ongelijkheden tussen man en vrouw in het personen- en familierecht en in enige andere wetten

Nr. 10

TWEDE NOTA VAN WIJZIGING

Ontvangen 17 mei 1982

In het ontwerp van wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

In artikel I:

I. Na onderdeel A worden twee onderdelen ingevoegd, luidende:

AA. Artikel 31 wordt gelezen:

Artikel 31

1. Om een huwelijk te mogen aangaan moeten een man en een vrouw de leeftijd van achttien jaren hebben bereikt.

2. Het in het vorige lid vermelde huwelijksbeletsel bestaat niet wanneer zij die met elkander een huwelijk willen aangaan de leeftijd van zestien jaren hebben bereikt en de vrouw een verklaring van een arts overlegt dat zij zwanger is, dan wel haar kind reeds ter wereld heeft gebracht.

3. De Koning kan om gewichtige redenen ontheffing verlenen van het in het eerste lid genoemde vereiste.

BB. In artikel 58 wordt de punt aan het slot van onderdeel g vervangen door een puntkomma. Toegevoegd wordt een onderdeel h, luidende:

h. de verklaring, bedoeld in artikel 31, tweede lid, van dit boek, ingeval deze vereist is. Tussen de dag van afgifte van deze verklaring en de dag van voltrekking van het huwelijk mogen ten hoogste dertig dagen zijn verstreken.

II. Onderdeel K wordt vervangen door:

K. In artikel 280 wordt in het eerste lid onder c de zinsnede «voor de voogd die door de rechter is benoemd» vervangen door: voor de voogd die – nadat hij zich bereid heeft verklaard de voogdij te aanvaarden – door de rechter is benoemd:

Het tweede lid wordt gelezen:

2. De voogdij van de na de gerechtelijke ontbinding van het huwelijk benoemde voogd, wiens benoeming bij voorraad uitvoerbaar is verklaard, begint nochtans niet, voordat het vonnis van ontbinding bij de burgerlijke stand is ingeschreven.

Aan artikel 280 wordt een derde lid toegevoegd, luidende:

3. Ingeval van benoeming van een ouder tot voogd is een bereidverklaring als bedoeld in het eerste lid onder c niet vereist.

III. Onderdeel N vervalt.

IV. De bestaande onderdelen O t/m V worden onderdelen N t/m U.

In artikel III:

I. Onderdeel C wordt vervangen door:

C. Artikel 956 wordt gelezen:

Artikel 956. De verklaring strekkende tot aanvaarding van de voogdij bedoeld in artikel 280, eerste lid, onder b van boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, wordt door de betrokkene in persoon of bij bijzondere gevolmachtigde afgelegd ter griffie van het kantongerecht:

a. van de woonplaats van de minderjarige in Nederland of, bij gebreke hiervan,

b. van zijn werkelijk verblijf in Nederland of, bij gebreke hiervan,

c. te 's-Gravenhage.

De verklaring moet worden afgelegd binnen veertien dagen, of – indien de persoon, die de verklaring moet afleggen, zich buiten Nederland bevindt – binnen twee maanden, nadat de door de ouder gedane benoeming de benoemde voogd is betekend.

Tot de betekening, bedoeld in het tweede lid, kan iedere belanghebbende alsmede de raad voor de kindbescherming opdracht geven.

II. Onderdeel D wordt vervangen door:

D. Na artikel 956 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 956a. De verklaring strekkende tot aanvaarding van de voogdij of toeziende voogdij, bedoeld in artikel 280, eerste lid, onder c of 310, eerste lid van Boek 1 van de Burgerlijk Wetboek, wordt door de betrokkene hetzij schriftelijk, hetzij mondeling afgelegd.

Een schriftelijke verklaring wordt neergelegd ter griffie van het gerecht, waar de benoeming zal geschieden; een mondelinge verklaring wordt afgelegd ten overstaan van de rechter aan wie de benoeming is opgedragen.

In artikel V:

Een nieuw eerste lid wordt opgenomen, luidende:

1. Artikel 31 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek zoals het gold vóór het tijdstip van het in werking treden van deze wet, is ook na dit tijdstip van toepassing indien de huwelijksafkondiging vóór dat tijdstip is geschied.

Het tweede lid vervalt.

Het bestaande lid 1 wordt vernummerd tot 2.

Na artikel V wordt een bepaling ingevoegd, luidende:

SLOTBEPALING

ARTIKEL VI

Deze wet treedt in werking op een nader door Ons te bepalen tijdstip.

Toelichting

Artikel I, onder K

Aangezien wij zijn teruggekomen van ons aanvankelijk voorstel de bereidverklaring van de door de ouder benoemde voogd vóór het overlijden van die ouder te doen plaatsvinden, behoeven, in artikel 280, alleen de bepalingen betreffende de door de rechter opgedragen voogdij aanpassing. Het nieuwe onderdeel K bevat wijzigingen daartoe.

Artikel I, onder N

Om dezelfde reden als hiervoor genoemd is onderdeel N van het oorspronkelijk wetsontwerp vervallen.

Artikel II, onder C

Artikel 956 is in die zin gewijzigd dat daarin uitsluitend de wijze van afleggen van de bereidverklaring door de door de ouder benoemde voogd wordt geregeld.

Artikel III, onder D

Het voorgestelde artikel 956a, dat correspondeert met de bepaling van artikel 956 van het oorspronkelijke ontwerp, regelt de wijze van afleggen van de bereidverklaring door de door de rechter te benoemen voogd.

Artikel V

Ingevolge het nieuwe eerste lid zijn de bepalingen van het nieuwe artikel 31 Boek 1 BW niet van toepassing op die gevallen, waarin huwelijksafkondiging is geschied vóór het in werking treden van deze wet.

Te denken valt aan de situatie waarbij een aanstaand echtpaar, waarvan de man 18 jaar of ouder is en de vrouw 16 of 17 jaar, onder het thans geldende recht huwelijksaangifte heeft gedaan, welke is gevolgd door afkondiging. Wanneer nu deze wet in werking treedt op het moment dat het huwelijk van partijen nog niet is voltrokken, zou dit niet zonder meer doorgang kunnen vinden. Onder de nieuwe regeling met betrekking tot het leeftijdsvereiste voor het aangaan van een huwelijk zou immers in dit geval jegens de vrouw het huwelijksbeletsel van te jeugdige leeftijd bestaan. Behoudens stuiting op andere gronden zou het huwelijk eerst gesloten kunnen worden indien – zo de vrouw zwanger is – een medische verklaring daaromtrent is overgelegd of indien – bij niet-zwangerschap – dispensatie is verkregen. Alleen al uit een oogpunt van rechtszekerheid lijkt ons dit niet juist; wanneer aanstaande echtgenoten aangifte hebben gedaan, welke gevolgd is door afkondiging mag er over het algemeen vanuit worden gegaan dat daarop de huwelijksvoltrekking volgt zonder dat daaraan door het recht alsnog voorwaarden worden verbonden.

Een 16- of 17-jarige man die met een zwangere vrouw van 16 jaar of ouder wil trouwen en onder deze overgangsbepaling valt, zal dispensatie moeten hebben verkregen wil het huwelijk doorgang vinden.

Artikel VI

Ten einde de ambtenaren van de burgerlijke stand en daarnaast ook de aspirant-huwenden zelf, in de gelegenheid te stellen zich op de wijzigingen van artikel 31 Boek 1 BW voor te bereiden, is het gewenst dat de wet in werking zal treden op een nader door de Kroon te bepalen tijdstip.

De Minister van Justitie,
J. de Ruiter

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
H. d'Ancona